kui neid külwand, ja kaebas siis, kui seeme muidugi üles ei tahtnud tärkada: Minu töö ei õnnista mitte!

Seda moodi õhkawad kaa mitu ja mitu ristiinimest oma õnnetuse üle ja mis õigusega, seda ei wõi otsekohe wälja öelda. Niipalju aga on tõsi, et seal juures eksitust mitmel kombel sünnib. Sest kes inimesi õieti tähele on pannud, peab tunnistama, et haigusest, wigase ihuliikmetest ja mun töiste aliwa asjadest, kus juures muidugi ühtigi ei wõi parata, et küll needsammad üsna tihti inimeste oma süü läbi juhtuwad, ma ütlen, neist wigadustest rääkimatta on sagedast küll need inimesed, kes hea meelega õnnelikuks tahaksid saada, ise süüdlased, kui nende kohta see waua sõna ei taha tõeks minna: Iga üks on oma enese õnne sepp. Jumala abiga lähäb küll inimesel korda hoolsa tööga selle järjele jõuda, mis ta omaks õnneks arwab hea olewad, kui ta aga Jumalat paludes ja tööd tehes mõistab 1) aega õiete oma kasuks prunkida — 2) wähäm wälja anda, kui sisse tuleb — ja 3) oma wara hästi koos hoida.

Kuulus Benjamin Franklin, kes 100 aasta eest Ameerikamaal elas ja kes enne palju wiletsust pidi nägäma, enne kui aliwa põlwest aun ja õnne sisse sai, seesamma kuulus mees on

kord ühes osawalt kirjutud mõnusa õpetliku tükkis, mis ta „waeseks Nihhardiks“ nimetas, selgeste tunnistanud, kuidas need, kes püüawad õnnelikuks saada, seda kaa wõimalikuks wõiwad teha, kui n'ad aga Jumala abi peale lootes kindla meelega usinuse, truunuse ja oma wara koos hoidmisega oma etteseatud sihi poole kiusawad. Ta näitab seal selgeste, kuidas inimesed ennast wäga pettawad, kui n'ad oma eksimõtte järäl arwawad, et — mis see üks minut on? ehk — on see kopikas kaa asi? ja muud sellesarnast weel. Sähärdune arwamine on kerglane ja otsekohe ütelda patt, sest et niisugused küsimised seda kerget meelt awaldawad, misga Jumalast antud aja ja waraga ümber käiakse. See arwamine on juba mõnda jõukad waeseks ja kehwat walge kepi warale saatnud. Seepärast, kes paremat põlwe taga igatseb, pidagu meeles, et 1) aeg on kuld! Et küll pääwal enam tunda ei ole, kui 24, siiski nagu kardaks mõni, sedagi weel liiga olewad, et seda otsegu meelega tühja ärawiidab, ilma selle peale mõtlematta, kui palju kasu selle aegus oleks wõind enesele ja ligimisele saata. Kui kaa üks ainus weerand tund saab äraraisatud, siis teeb see 300 tööpääwa kohta ometi 75 tundi ja see on otsekohe 7 töövääwa. Mis ütleks ajaraiskaja see peale, kui kuuleks, et